

Laimute BALODE

Latvijas Universitāte, Helsinku Universitāte

METAFORISKIE HIDRONĪMI LATVIJĀ

Raksta uzmanības centrā ir ar semantisko vārddarināšanas paņēmieni radīti latviešu hidronīmi, kas dēvējami arī par metaforiskiem nosaukumiem. Kā zināms, metaforas pamatā ir apslēpts salīdzinājums, resp., *metafora – tropu veids, nosaukuma pārnesums uz līdzības pamata (...)* (VPSV, 231). Semantisko vārddarināšanas paņēmieni izmanto, veidojot kādai vietai (šajā gadījumā – hidroobjektam) nosaukumu uz līdzības pamata pēc ārējā izskata, krāsas, stāvokļa, funkcijas, vērtības u.tml. Tas ir samērā rets un it īpaši toponīmikā maz pētīts derivācijas veids (nelielu ieskatu par šo topoderivatīvo tipu pasaules onomastikā skat. Steward 1975, 93–94). Arī latviešu un baltu toponīmikā šis paņēmiens ir ļoti maz skarts.

Pēdējās desmitgadēs visā pasaulē metaforas pētījumi ir piesaistījuši daudzu zinātnieku – gan filozofu, gan literatūrzinātnieku, gan kognitīvās valodniecības speciālistu – uzmanību, ir kļuvuši gandrīz par modes lietu (tiesa, to nevar apgalvot par īpašvārdu pētījumiem). No pēdējo 20–30 gadu metaforas pētījumiem jāmin Lakoff, Johnson 1980; Palmer 1996; Leezenberg 2001; Kövecses 2000; 2002; 2010; 2005 u. c. Viens no retajiem rakstiem, kas veltīts metaforas un metonīmijas parādībām toponīnijā, ir Brdar, Brdar-Szabò 2001.

Tieši identificējot metaforu, tiek uzsvērts metaforiskā izteiciena „dīvainais un pārsteidzošais” attiecīgajā kontekstā (Moosij 1976, 18), ko pilnībā apstiprina arī tādi toponīmu piemēri kā *Veļļa kaņcele* krasta izcilnis Mazsalacā 1952, *Veļļa kalve* mežs, kalns Lubezerē 1962, *Veļņa laiva* kalns Vandzenē E 2, 124, *Veļļa ķepurele* lauks Taurkalnē U 5, 376 k, *Velna pulkstens* akmens Valmieras apk. 1973, *Veļļa klēpis* akmens Palsmanē 1969, *Veļļa baznīca* akmeņu kaudze Vaidavā (Velna purvā) 1970, *Veļļa pils* Smārdē, *Veļļa piņts* pļava Valguntē U 5, 450, *Veļļa vārti* pļava Sērmūkšos 1950, *Veļļa puōds* purvs Baldonē 1965, *Veļļa rikle* purvs Nīkrācē 1966, „*Velna ribas*” dūksnājs Vecumniekos U 5, 272 u. c. Lielākoties te minēti ir mikrotoponīmu piemēri, kas radušies no *velna* vārda

(plašāk par šāda tipa baltu metaforiskiem, ar mitoloģiju saistītiem vietvārdiem skat. Urtāns 1993; Balode 2008a; 2008b).

Aplūkojot latviešu valodas metaforiskos hidronīmus, jāsecina, ka metaforiski vietvārdi var būt gan vienas saknes vārdi, ko no topoderivatīvā viedokļa mēdz saukt par pirmatnīgajiem nosaukumiem, gan arī divu, retāk triju komponentu salikteņi vai vārdkopas. Piemēram, vairākos Latvijas vienas saknes ezervārdos var saskatīt salīdzinājumu:

Palte ezers Skaistā: *pal̃ts, pal̃te* ‘die Pfütze, Lache; der Regenbach (peļķe; lietus peļķe)’ ME 3, 63; EH 2, 152. Sal. liet. *Pāltis* u, ez, *Paltys* u (Vanagas 1981b, 242), spr. *Palten* (Gerullis 1922, 113);

„**Pempis**” ezers Dundagā: *pẽmpis*² II ‘eine Jauchgrube (vircas bedre)’ (Dundagā) ME 3, 199; sal. arī līb. *pe’mp* ‘ar ūdeni pārklāts purvs’ (Kettunen 1938, 280) (Lv 1, 282);

Luksts (|| *Luksta ezers*) Ilzenē: *luksts* II ‘eine einschiessende Stelle, eine feuchte, niedrig gelegene Wiese (slapja, zema pļava)’ ME 2, 511 (tā arī J. Endzelīns Lv 2, 346). Sal. arī *luksts* III ‘der Fang (loms)’ ME 2, 511.

Visi šie limnonīmi ir zināmā mērā fiziogēogrāfiskas nozīmes vārdi, tomēr nozīmes pārnesums ir acīmredzams.

Starp šiem nosaukumiem varētu minēt arī tādus, kas radušies no hidronīmiskajiem nomenklatūras vārdiem, taču apzīmē citu objektu, piemēram:

Avots upe Bruknā U 4, 227;

Urga ezers Milzkalnē U 5, 505;

Tērce dīķis Grašos p.

Arī šajā ziņā latviešu toponīmija nav unikāla, var salīdzināt ar analogiem piemēriem lietuviešu un senprūšu valodā:

liet. *Prūdas* < *prūdas* ‘dīķis’ – tā nosauktas 7 upes Lietuvā (Vanagas 1981b, 266);

liet. *Šaltinis* < *šaltinis* ‘avots’ – tā tiek sauktas 20 upes Lietuvā (Vanagas 1981b, 325);

liet. *Jūra* < *jūra* – tā tiek saukta viena upe Lietuvā (Vanagas 1981b, 139);

spr. *Azara* purvs 1318 < spr. *asaran* ‘ezers’ (skat. arī Savukynas 1966, 186; Balode 2005, 346).

Hidroobjektu salīdzinājums ar ikdienas sadzīves priekšmetiem nav nemaz tik rets latviešu valodā. Bieži tas ir salīdzinājums ar kādu trauku, piemēram:

Panna ezers Trikātā: *panna* ‘die Pfanne’ ME 3, 78;

Baļļa ezers Trikātā: *baļļa* ‘die Balge’ ME 1, 261. Semantiski sal. liet. *Rēčkupis* (Vanagas 1981b, 275), *Bliūdas* upe, *Bliūdelis* ezers (Vanagas 1981b, 68). Arī šajā gadījumā iespējams saskatīt pirmatnējo fiziogēogrāfisku hidronīma nozīmi.

Hidronīmos var konstatēt arī apslēptu salīdzinājumu ar ikdienas sadzīves priekšmetiem, piemēram:

Āķis ezers Liezērē: *āķis* ‘der Haken’ ME 1, 237. Nosaukums norāda uz objekta konfigurāciju. Semantiski sal. liet. upju nosaukumus *Kablēlis*, *Kabliupys* (Vanagas 1981b, 140);

Adatiņa upe Daugavpils raj. p: *adata* ‘die Nadel’ ME 1, 10. Acīmredzot upīte izceļas ar straujumu, pēc informantu teiktā, „ātra, šaudās kā adatiņa”.

Metaforisku darinājumu ievērojami vairāk ir starp tādiem saliktohidronīmiem, kuru otrais komponents nesakrīt ar nomenklatūras vārdu, resp., nav ezers vai upe:

Zāļaste ezers Siguldā: *zāle* I ‘das Gras’ ME 4, 696 + *aste* ‘der Schwanz der Tiere’ ME 1, 145 (lai gan vietvārdiem ar *-aste* var minēt arī citas iespējamās motivācijas, skat. Laumane 1987, 157–163; Rapa 2008, 147–158);

Vēršāda (| | *Vēršādas ezers*) ezers Ērgemē: *vēršis* ‘der Ochs, der Stier’ ME 4, 565 + *āda* ‘der Balg’ ME 1, 235; sal. *Vēršāda*² upe, kas ietek Ciecērē E 2, 158, arī *Vēršāda*² pļava Brocēnos U 4, 112;

Raganacis ezers Mārcienā: *ragana* ‘die Hexe’ ME 3, 464 + *acs* ‘mazs iedobums, padziļinājums’ LLVV 1, 36;

Velnacis ezers Rendā; *Velnača ezers* Liepnā (< * *Velnacis*?): *velns* ‘der Teufel’ ME 4, 532 + *acs* ‘mazs iedobums, padziļinājums’ LLVV 1, 36;

Briēzace² ezers Vecmokās: *briēdis* ‘1. das Elen (cervus alces); 2. der Rothirsch (cervus elaphus)’ ME 1, 337 + *acs* ‘mazs iedobums, padziļinājums’ LLVV 1, 36. Sal. liet. *akis* ‘akacis, caura vieta dūksnājā, neliela ūdens platība purvos vai aizaugošos ezeros’ LKŽ 1, 64.

Lai gan baltu valodās hidronīmijā plaši izplatīts minētais fiziogēogrāfiskais termins *acs/akis*, tomēr šķiet, ka pēdējie trīs limnonīmi varēti būt radušies kā metaforas, resp., saliktoņu otrā daļa – *acs* ‘redzes orgāns’ LLVV 1, 36.

Iespējams, kā metaforiskus toponīmus varētu traktēt arī tādus saliktohidronīmus kā:

Sidrabezers Ādažos: *sidrabs* (*sudrabs*, *sudabrs*) ‘das Silber’ ME 3, 835 (ezers, kura virsma izskatās kā *sudrabs*) u.tml. Sal. **Sidrabe** // **Sudrabe** upe, kas ieplūst Platonē E 2, 157. Sal. arī liet. daudzus hidronīmus *Sidabrā* u,

Sidābrinē u, *Sidabrīnē* u, *Sidabrīnis* u, *Sidabrināitis ez*, *Sidābrupē* u, *Sidābrupis* u (Vanagas 1981b, 297);

Sirdsezers Lībagos (arī Laucienā): *sirds* ‘das Herz’ ME 3, 843 (ezeram ir skaidri izteikta sirds forma).

Vairākos latviešu saliktenhidronīmu piemēros, kur pirmais komponents ir īpašības vārds, bet otrs – lietvārds, arī var saskatīt nozīmes pārnesumu, piemēram:

Garasts ezers Šķaunē (?): *garš* ‘lang’ ME 1, 607 + *aste* ‘der Schwanz der Tiere’ ME 1, 145 (droši vien norāda uz topoobjekta konfigurāciju) (sal. arī Laumane 1987, 162);

Melnacs bij. ezers Lībagos: *meļns* ‘schwarz’ ME 2, 598 + *acs* ‘mazs iedobums, padziļinājums’ vai ‘redzes orgāns’ LLVV 1, 36.

Arī starp vārdkopām ir šāda tipa metaforiski ezervārdi:

Dzērves acs ezers Allažos: *dzērve* ‘der Kranich’ ME 1, 548 + *acs* LLVV 1, 36;

Ēlles purvs ezers Pastendē: *ēlle* ‘die Hölle’ ME 1, 568 + *purvs* ‘der Morast, Sumpf’ ME 3, 421;

Velna acs ezers Grundzālē, **Velna acs** ezers Skaistā: *velns* ‘der Teufel’ ME 4, 532 + *acs* LLVV 1, 36;

Velna² pēds ezers Zvirgzdenē 1957: otrais komponents *pēda* ‘die Fussohle’ ME 3, 205.

Vella katls ūdens bedre Sērenē 1961: otrais komponents *katls* ‘der Kessel’ ME 2, 171.

Bez šaubām, pēdējie minētie nosaukumi ir saistāmi ar tautas mitoloģiskiem priekšstatiem par dabu. Par šāda tipa vietvārdiem – metaforiskām ģenitīvajām vārdkopām, kas veidotas no pārnestā nozīmē lietojama apelatīva nominatīva formā un nesaskaņota apzīmētāja kā pirmā komponenta – lietuviešu onomastikā ir rakstījis Bronis Savukīns, minēdams tādu limnonīma piemēru kā *Jáučio Dėjimas* ezera daļa Viešintās (Savukynas 1963, 237). Savukīns ir izdalījis arī tādus ģenitīvos vietvārdus, kur otrais komponents – fiziogēogrāfiskais termins, kas gan lietojams fiziogēogrāfiskā, bet jau pārnestā nozīmē: liet. *Krōkų Lankā* ezers Šilutē (sal. latv. jau minēto ezervārdu **Ēlles purvs** Pastendē).

Summējot analizētos latviešu valodas hidronīmiskos piemērus, var secināt, ka ar metaforu jeb slēpto salīdzinājumu tiek uzsvērts ezera izskats: forma, konfigurācija, ūdens kvalitāte, krāsa, bieži arī mitoloģiskie priekšstati par atiecīgo ģeogrāfisko objektu.

Ar metaforisko darināšanas paņēmieni cieši saistīts arī metonīmiskais darināšanas veids, kura izmantojums Latvijas hidronīmijā (kā arī toponīmijā kopumā) vēl gaida savu detalizētāku gan teorētisku, gan praktisku analīzi. Starp metaforu un metonīmiju ir grūti novilkt skaidru robežu.

Metonīmija ir kāda priekšmeta vai parādības apzīmējums ar cita priekšmeta vai parādības nosaukumu uz to cieša sakara pamata. Atšķirībā no metaforas metonīmijā nav obligāta līdzība starp patiesībā domāto priekšmetu vai parādību un nosaukto, tomēr starp abiem jēdzieniem ir ciešs nenoliedzams sakars. Tas ir tēlainis atgādinājums, kurā uz savstarpējās sakarības pamata kāds jēdziens aizstāj citu (skat. arī VPTV, 231).

Kā iespējamās metonīmijas piemērus latviešu hidronīmijā acīmredzot var minēt arī šādus ezervārdus:

Zūosins² ezers Sausnējā: *zūosins* ‘das Gänserich (zostēviņš)’ ME 4, 759 (tā arī Endzelin 1934, 117). Lai gan šajos gadījumos ir iespējams arī skaidrot šo limnonīmu kā vēlāku, sekundāru derivātu, kas radies no vārdkopas *Zuosina ezers* // *Zuosinu ezers*;

Žuguris ezers Andrupenē: *žuguris*, *žugure* ‘der Storch (stārķis)’, dial. lek-sēma reģistrēta Lubānā, Preiļos ME 4, 829;

Dunkurs ezers Bārbelē: *duņkurs*, *dunkuris* II ‘ein Netz (tīkls)’ ME 1, 517. Tā uzskata arī J. Endzelīns (Endzelin 1934, 116);

„**Veļekne**” ezers Jaunsaulē: *veļekne*, *velēknis* ‘die Waschbank’ ME 4, 528 (tā skaidro arī Endzelin 1934, 116).

Nav izslēgts, ka tematiski te iederētos arī tādi Latvijas ezeru nosaukumi kā:

Zuosu akacis ezers Plāņos: *zūoss* ‘die Gans’ ME 4, 760 + *akacis* ‘1. eine mit Wasser gefüllte Grube im Morast, vielfach mit Moos bewachsen’; 3. ‘im Fluss od. im See befindliche Vertiefungen’ ME 1, 62. Acīmredzot ezerā ir *akacis*, kura vārdā tiek nosaukts viss ezers.

Caunu dzelve ezers Raiskumā: *caūna* ‘der Marder’ ME 1, 364 + *dzelve* ‘ein Wasserloch im sumpfigen Moraste’ ME 1, 543. Arī šajā gadījumā ezers ir ieguvis dzelves jeb akača vārdu.

Analoģisks piemērs: **Pakavīcis**² ezers Dundagā: *pakava*, *pakavs* ‘das Hufeisen’ ME 3, 42 + *licis* ‘der Krumme, Krümmung’ ME 2, 476. Šajā gadījumā ezers nosaukts līča vārdā.

Šķiet, ka šajos gadījumos vajadzētu runāt par citu tropu veidu – metonīmijas paveidu sinekdohu, kad veselums tiek nosaukts daļas vārdā (skat. VPTV, 352–353).

Pēc metaforas pētnieku atzinuma, metafora ir spēcīga, bagāta, kā arī universāla valodas parādība. Metafora balstās uz cilvēka ķermeņa maņu orgāniem un prāta funkcijām, bet mēs kā cilvēki esam šajā ziņā līdzīgi – tāpēc arī daudzas metaforas atšķirīgās valodās un kultūrās ir līdzīgas (Kövecses 2005, 34). Metaforas universālums izpaužas telpā un laikā, valodas struktūrā un funkcijās (Телия 1988, 11).

Maikls Epters ir ieviesis terminu sinerģija (*synergy*) – efekts, kas tiek panākts, savienojot nesavienojamo (Apter 1982). Zināmā mērā šis efekts skar arī toponīmus, kas veidoti kā metaforas. Arvien plašāk zinātnē tiek runāts, ka metafora nav tikai valodas perifērija: tā ieņem daudz nozīmīgāku vietu valodas sistēmā, tostarp arī toponīmu darināšanā.

METAPHORIC HYDRONYMS IN LATVIA

Summary

A metaphor – a term or phrase applied to something which it is not literally applicable to – usually constructs an analogy between two things. This creates associative perception. There are quite a few Latvian toponyms as well as hydronyms made on the basis of indirect comparison: Latv. lake-names *Āķis* ‘crook, hook’, *Panna* ‘frying-pan’, *Baļļa* ‘tub’ may stress the configuration of the hydroobject, Latv. river-name *Adatiņa* ‘needle’ describes the stream of the brook. There are many more compound hydronyms and multi-word names which could be perceived as metaphorical: Latv. lake-names *Garasts* ‘long tale’, *Velna acs* ‘Devil’s eye’, etc.

Metonymical hydronyms are names of objects in one or another way associated with hydroobjects, e.g. Latv. lake-name *Zuosins* ‘gander’, *Dunkurs* ‘net’. Another possible way of coining hydronyms is synecdoche, i.e. using the name of a part of some object as the name of the whole object, for example, *Pakavīcis* ‘horseshoe bay’ – the bay name which is used as the name of the lake. Metaphor, metonymy and perhaps synecdoche in toponymy, particularly in hydronymy, are still an unexplored field of Baltic onomastics.

SAĪSINĀJUMI

- bij. – bijušais
- c – ciems
- dial. – dialektāla forma
- ez – ezers
- k – koriģēta vietvārda forma

kr. – krievu
lat. – latīņu
latv. – latviešu
liet. – lietuviešu
p – papildmateriāli
spr. – senprūšu
u – upe

// – paralēli lietojamās formas

Gadskaitlis pēc vietvārda norāda ekspedīcijas gadu.

Vietvārda forma pēdīgās liecina, ka forma ir no rakstu avotiem, nav dabā pārbaudīta.

LITERATŪRA

Apter Michael 1982, Metaphor as synergy, in David S. Miall (ed.) *Metaphor, problems and perspectives*, Sussex, Brighton: Harvester Press, 55–70.

Balode Laimute 2005, Geographical appellatives in Baltic hydronymy: comparative aspect, in Dunja Brozović Rončević, Enzo Caffarelli (eds.), *Naming the world. From common nouns to proper names. Proceedings from the International Symposium, Zadar, September 1–4, 2004*, Roma: Società Editrice Romana, 2005, 345–353.

Balode Laimute 2008a, *Dievs un Velns* Latvijas un Lietuvas toponīmijā, in Brigita Bušmane (red.), *Letonikas otrais kongress. Valodniecības raksti 1*, Rīga, 252–266.

Balode Laimute 2008b, Baltic mythologems in the hydronyms of Latvia and Lithuania, in Jovita Niewulis-Grablunas, Justyna Prusinowska, Ewa Stryczyńska-Hodyl (eds.), *Perspectives of Baltic philology*, Poznań: Rys, 21–40.

Brdar Mario, Rita Brdar-Szabò 2001, The (non-) metonymic use of place names in English, German, Hungarian and Croatian, in Klaus-Uwe Panther, Linda L. Thornburg, Antonio Barcelona (eds.), *Metonymy and metaphor in grammar*, Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins, 229–257.

Būce A., Smiltenes izloksne un tās atspoguļojums Zeiboltu Jēkaba darbos, *Filologu Biedrības Raksti* 16, 1936, 160–166.

E – Jānis Endzelīns, *Latvijas vietu vārdi 1: Vidzemes vārdi; 2: Kurzemes un Latgales vārdi*, Rīga, 1922–1925.

EH – J. Endzelīns, E. Hausenberga, *Papildinājumi un labojumi K. Mülenbacha Latviešu valodas vārdnīcai 1–2*, Rīga, 1934–1946.

Endzelin Janis 1934, Die lettländischen Gewässernamen, *Zeitschrift für slavische Philologie* 11, 112–150, (= Idem, *Darbu izlase* 3(2), Rīga, 1980, 162–194).

Gerullis Georg 1922, *Altpreussischen Ortsnamen*, Berlin, Leipzig: Vereinigung wissenschaftlicher Verleger.

Kelley Morgan E. 1992, *The metaphorical basis of language*, Lewiston, Queenston, Lampeter: The Edwin Mellen Press.

- Kettunen Lauri 1938, *Livisches Wörterbuch mit grammatischer Einleitung*, Helsinki: Suomalais-ugrilainen seura.
- Kövecses Zoltán 2000, *Metaphor and emotion. Language, culture, and body in human feeling*, Cambridge University Press.
- Kövecses Zoltán 2002[2010], *Metaphor: a practical introduction*, Oxford University Press.
- Kövecses Zoltán 2005, *Metaphor in culture. Universality and variations*, Cambridge University Press.
- Lakoff George, Mark Johnson 1980[2003], *Metaphors we live by*, Chicago, London: University of Chicago Press.
- Laumane Benita 1987, Dažas Lejaskurzemes toponīmu vārdarināšanas un semantikas īpatnības, in Aina Blinkena (red.), *Onomastikas apcerējumi*, Rīga: Zinātne, 125–169.
- Laumane Benita 1996, *Zeme, jūra, zvejvietas. Zvejniecības leksika Latvijas piekrastē*, Rīga: Zinātne.
- Leezenberg Michiel 2001, *Contexts of metaphor*, Amsterdam, London, New York, Oxford, Paris, Shannon, Tokyo: Elsevier.
- LKI – Lietuvių valodas instituto vietvārdu kartotēka.
- LLVV – *Latviešu literārās valodas vārdnīca* 1–8, Rīga, 1972–1996.
- LPŽ – Aleksandras Vanagas (red.), *Lietuvių pavardžių žodynas* 1–2, Vilnius: Mokslas, 1985–1989.
- Lvv 1 – Jānis Endzelīns, *Latvijas PSR vietvārdi* 1(1): A–J, Rīga: LPSR Zinātņu akadēmijas izdevniecība, 1956.
- Lvv 2 – Jānis Endzelīns, *Latvijas PSR vietvārdi* 1(2): K–Ō, Rīga: LPSR Zinātņu akadēmijas izdevniecība, 1961.
- Lvv 3 – *Latvijas vietvārdu vārdnīca, Paaglis–Piķu-*, Rīga: Latviešu valodas institūts, 2003.
- ME – K. Mūlenbacha *Latviešu valodas vārdnīca*, rediģējis, papildinājis, turpinājis (/nobeidzis – 4) J. Endzelīns, 1–4, Rīga, 1923–1932.
- Mooij Jan Johann Albinn 1976, *A study of metaphor*, Amsterdam, New York, Oxford: North-Holland Publishing Company.
- Palmer Gary B. 1996, *Toward a theory of cultural linguistics*, University of Texas Press.
- Rapa Sanda 2008, Vēlreiz par astēm latviešu toponīmijā, *Vārds un tā pētišanas aspekti. Rakstu krājums* 12(1), Liepāja: LiePa, 147–158.
- Savukynas Bronys 1966, Ežerų vardai, *Lietuvių kalbotyros klausimai* 8, Vilnius, 183–194.
- Savukynas Bronys 1963, Kilmininkiniai lietuvių vietovardžiai, *Lietuvių kalbotyros klausimai* 6, Vilnius, 235–243.
- Steward George Rippey 1975, *Names on the Globe*, New York: Oxford University Press.
- U 4 – Juris Plāķis, Latvijas vietu vārdi un latviešu pavārdi, *Latvijas Universitātes Raksti, Filoloģijas un filozofijas fakultātes sērija* 4, Rīga, 1936.

U 5 – Juris Plāķis, Latvijas vietu vārdi un latviešu pavārdi, *Latvijas Universitātes Raksti, Filoloģijas un filozofijas fakultātes sērija* 5, Rīga, 1939.

Urtāns Juris 1993, Velna vārds Latvijas vietās un vietvārdos, *Latvijas Vēsture. Latvijas Universitāte* 4(11), 55–61.

Vanagas Aleksandras 1981a, Lietuvių hidronimų semantika, in *Lietuvių onomastikos tyrinėjimai, LKK* 11, Vilnius: Mokslas.

Vanagas Aleksandras 1981b, *Lietuvių hidronimų etimologinis žodynas*, Vilnius: Mokslas.

VPSV – Valentīna Skujiņa (red.), *Valodniecības pamatterminu skaidrojošā vārdnīca*, Rīga: Madonas poligrāfists, 2007.

Сталтмане Велта Эрнестовна 1981, *Латышская антропонимия. Фамилии*, Москва: Наука.

Телия Вероника Николаевна 1988, *Метафора в языке и тексте*, Москва: Наука.

Laimute BALODE

Baltu valodniecības katedra

Latvijas Universitāte

Visvalža iela 4a

LV-1050 Rīga

Latvia

[*laimute.balode@lu.lv*]

Nykykielten laitos Balttilaiset kielet ja kulttuurit

B436, PL 24 (Unioninkatu 40)

00014 Helsingin Yliopisto

Finland

[*laimute.balode@helsinki.fi*]